

Voorkomen is beter dan genezen

Gezondheidspreventie

De lijst van top 10 grootste merken in de supermarkt wordt aangevoerd door bedrijven als Marlboro, Camel en Coca Cola. Deze top 10 merkenlijst verscheen in een recent nieuwsbericht op NOS¹ in dezelfde periode dat het Kabinet liet doorschemeren dat het de btw-vrijstelling op groente en fruit vermoedelijk niet zal gaan doorzetten.² De invoering van een dergelijke btw-vrijstelling zou te ingewikkeld zijn, weinig effect hebben en ook nog eens veel geld gaan kosten, zou blijken uit een recent gepubliceerd rapport.

Overgewicht en zorgkosten

De zorgkosten en het aantal mensen met overgewicht blijven ondertussen stijgen. In 2015 werd per persoon €5100,- aan zorg uitgegeven. Volgens een trendprognose stijgt dit naar €9600,- per persoon in 2040.³ Een groot deel van deze stijging is volgens het RIVM te wijten aan de vergrijzing. Tegelijkertijd stijgt het aantal mensen met overgewicht naar 62% van alle volwassenen in 2040.⁴ Op dit moment ligt dat percentage op 50%. De overheid is voornemens dit percentage terug te dringen naar 38 % in 2040.

We weten vandaag de dag heel goed hoe overgewicht ontstaat en welke gezondheidsproblemen het met zich mee kan brengen. Ongezonde voeding is een belangrijke oorzaak van het ontstaan van overgewicht. Overgewicht verhoogt de kans op diverse ziekten en aandoeningen, zoals diabetes en kanker en heeft daarnaast een negatieve invloed op onze psychische gezondheid. Een toenemende obesogene maatschappij heeft daarmee direct verband met de stijgende zorgkosten.

Preventie door middel van prijsregulatie

De prijs is een cruciale factor waar mensen rekening mee houden bij de aanschaf van een voedingsproduct.⁵ Door middel van prijsregulatie kan de overheid mensen effectief sturen naar de gezonde keuze. In diverse Europese landen is deze strategie succesvol gebleken. De suikertaks die in het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk en Noorwegen werd ingevoerd zorgde voor een significante

¹ <https://nos.nl/artikel/2471962-consument-kiest-in-supermarkt-nu-gekookte-worst-in-plaats-van-rosbief>

² <https://www.rtlnieuws.nl/nieuws/politiek/artikel/5374623/schrappen-btw-groenten-fruit-losse-schroeven>

³ <https://www.vtv2018.nl/zorguitgaven>

⁴ <https://www.vtv2018.nl/leefstijl>

⁵ Zie bijvoorbeeld: RIVM rapport, 'Het mogelijk effect van prijsbeleid op voedselconsumptie', 2006, p. 45.

afname van de verkoop van frisdrank.⁶ Mensen gingen daarnaast op zoek naar vervangende dranken, zoals water.

Het is tijd

In het rapport waarop de overheid zijn twijfels ten aanzien van de btw-vrijstelling baseert staat letterlijk dat 'consumenten meer groente en fruit kopen als de prijs hiervan wordt verlaagd'. Nu de zorgkosten alsnog sneller stijgen en het aantal mensen met overgewicht blijft toenemen, is de urgentie van preventie groter dan ooit. Ook wanneer het effect van een btw-vrijstelling op groente en fruit uiteindelijk marginaal blijkt te zijn, geeft het een belangrijk signaal af. Namelijk dat de tijd voor preventie is aangebroken, want voorkomen is beter dan genezen.

Door: Just van den Brekel

⁶ RIVM, Suikertaks: een vergelijking tussen drie Europese landen, 2020, p. 26.